

GORAN MEHKEK / HANZA MEDIA

je u pitanju odgovornost poslodavaca za radnika u vrijeme „službenog radnog vremena“. Stoga se ovom redefiniranju treba pristupiti pažljivo, kako pretjeranom deregulacijom ne bi, bili u stvari ugroženi minimalni interesi poslodavaca.

4. SPAJANJE BOLNICA

Iako je za vrijeme epidemije otežano provoditi funkcionalno spajanje bolnica, na tome treba snažnije raditi kako bi se povećala kvaliteta usluga zdravstvenog sustava, a ograničio rast troškova. Jednako tako treba pojačati centralizaciju javne nabave u zdravstvu, kao i u ostalim državnim i javnim sustavima. Potrebno je reformirati primarnu zdravstvenu zaštitu, koja bi na sebe trebala preuzeti najveći dio rješavanja zdravstvenih problema, a ne da se ponajviše liječimo na hitnoj pomoći i po bolnicama. Jednako je tako potrebno institucionalno ojačati domove zdravlja, ali i konačno modernije kategorizirati i akreditirati bolnice, kako bi se kreirali centri izvrsnosti.

5. SUSTAV PLAĆA

Vlada i Hrvatski sabor treba donijeti novi sustav određivanja plaća u javnim i državnim službama.

6. JAVNA PODUZEĆA

Restrukturiranje velikih državnih poduzeća treba biti pojačano provedeno, kao i privatizacija svih nestrateških tvrtki, uključujući HPB, Podravku, Đuru Đakovića i druge slične tvrtke, a manjinske udjele u HEP-u i HP-u prodati putem inicijalne javne ponude dionica na tržištu kapitala. U tijeku je procesa traženja strateškog partnera za Croatia Airlines, kao i sanacije te kompanije, iako je prije šest godina bilo rečeno da idućih 10 godina CA neće smjeti ići u sanaciju (nakon tadašnje sanacije). To sve govori o kvaliteti restrukturiranja domaćih javnih poduzeća. Država je nastavila s tradicijom izdavanja jamstava brodogradnim kompanijama, i privatnim državnim i privatno-državnim partnerstvima – postoji više od 35 milijardi razloga da ovog puta budemo pametniji s nadzorom. Toliko smo kuna, naime, do sada platili na ime državnih jamstava za brodogradnju.

7. DIGITALIZACIJA

Potrebno je znatno pojačati stupanj digitalizacije državnih i javnih servisa, te na digitalnoj razini okrupniti različite pružatelje javnih i državnih IT usluga.

8. EU FONDOVI

Mora se pojačati provođenje ugovorenih projekata iz perspektive fondova EU 2014. - 2020., koje se provodi do 2023. Jednako tako prioritet mora biti priprema za financijsku EU perspektivu 2020. - 2027., a posebna pažnja se treba obratiti na ugovaranje i provedbu digitalne i zelene projekte u okviru Plana oporavka EU, iz kojeg je za Hrvatsku inicijalno predložena alokacija u iznosu od 10 milijardi eura.

9. USVAJANJE EURA

Proces usvajanja eura i provođenja svih operativnih poteza

u tom smislu mora ostati prioritet iduće Vlade.

10. LOKALNA SAMOUPRAVA

Iako je jasno da ni HDZ-ova ni SDP-ova Vlada neće ići na smanjivanje broja županija, bilo bi poželjno da onda makar agresivnije krenu u smanjivanje broja općina tako da sustav bude politički i ekonomski funkcionalniji.

11. BRŽE PRAVOSUĐE

Bez efikasnog pravosuđa nema ni pravne države, odnosno države koja bi jamčila svojim građanima poštovanje zakonskih propisa. Bez efikasnog pravosuđa nema ni kvalitetno regulirane tržišne ekonomije. Prethodne dvije Vlade SDP-a i HDZ-a su napravile promjene i korake u pravim smjerovima, ali je to bilo nedovoljno. Kada se već krenulo u nove izmjene Ovršnog zakona, ovog puta treba više paziti i na provedbene, a ne samo na „teorijske“ mjere kojima će se štiti interesi vjerovnika i dužnika.

12. MIROVINSKA REFORMA

Iduća Vlada mora pronaći način da vrati u život „Plenkovićevu“ mirovinsku reformu.

13. SOCIJALNA POMOĆ

Treba povećati iznos socijalne pomoći od 800 kuna za radnosposobnog samca - neke velike stranke su već najavile udvostručenje tog iznosa. Socijalna pomoć treba biti znatno bolje „ciljana“, a u tom kontekstu, i ne samo tom, potrebno je uspostaviti prihodovno-izdajni registri i cenze, a to nije moguće bez dovršetka projekta usklađivanja zemljišno-katastarskih knjiga.

Stoga, kako bi zaokružili ovu našu svjetovnu poslanicu i pokušali dočarati kako se kod nas brzo i efikasno provode reforme, podsjetimo drage čitatelje: Vlada RH je putem Ministarstva pravosuđa i Državne geodetske uprave 2003. pokrenula Nacionalni program sređivanja zemljišnih knjiga i katastra skraćenog naziva Uredena zemlja, u okviru kojeg je razvijen Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra (ZIS). Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra, predviđenog trajanja 5 godina (do kraja 2008.), bio je, što ćete, produžen do 30. lipnja 2010.. Svjetska banka je, jada, nastavila pružati podršku ovoj reformi, te je, stoji na web-stranici resornog Ministarstva, prema tekućeg Projekta, čiji je cilj modernizacija sustava zemljišne administracije kako bi se poboljšale državne usluge sa stajališta učinkovitosti, transparentnosti i troška počela 3. kolovoza 2010. i trajala je do 15. studenoga 2011., kada je zajam Svjetske banke broj 8086-HR postao efektivan. Aktivnosti financirane iz ovoga zajma dovršene su do 31. prosinca 2018., a novi projekt, uz potporu Svjetske banke, daljnje modernizacije hrvatskog sustava zemljišne administracije i upravljanja završava 15. lipnja 2021. Podsjetimo, projekt se zove „Uredena zemlja“. Ali, hm, možda još ima naivaca gorih od mene, prima li neko okladu za taj 15. lipnja 2021.?●

EKONOMSKI ANALITIČAR dr. DAMIR NOVOTNY:

‘EU će upumpati novac, ali Vlada će se zaduživati’

➔ Novome ministru financija, a to bi ponovno mogao biti Zdravko Marić, bit će težak nastavak konsolidacije državnog proračuna jer se očekuje pad ekonomske aktivnosti - tvrdi naš sugovornik

DAMIR KRAJAC / HANZA MEDIA

Po svemu sudeći, HDZ bi mogao formirati novu Vladu. SDP je imao snažan pad, po izlaznim anketama i prvim rezultatima, bojim se da je to kod njih strukturni problem, jednostavno ne prepoznaju promjene u društvu i u političkom centru se slabije snalaze.

SANJA STAPIĆ

HDZ je, po svemu sudeći, iskoristio i malu izlaznost i činjenicu da je relativno dobro upravljao korona-krizom, imao je intervenciju za poduzeća u pravom trenutku i dobrodošlu najavu njihova nastavka. Vjerojatno će Zdravko Marić nastaviti biti ministar financija i biti zadužen za nastavak procesa približavanja ulaska u Eurosku monetarnu uniju – rekao nam je dr. Damir Novotny, s kojim smo razgovarali sinoć, nakon objave prvih službenih rezultata izbora. Dr. Novotny kaže da će novome ministru financija biti težak nastavak konsolidacije državnog proračuna jer se očekuje pad

ekonomske aktivnosti pa će se Vlada morati zadužiti kako bi u javnim financijama premostila ovu godinu. Likvidnost neće biti upitna zahvaljujući mjerama Hrvatske narodne banke. – Pretpostavlja se da će Vlada iskoristiti prvu godinu mandata i ići u smjeru nacionalnog plana reformi koji je prošla Vlada sastavila. Nije to neki veliki šok, tiču se digitalizacije javnog sektora, stabilizacije javnih financija i smanjivanja učešća javnog duga u BDP-u, što sad neće biti moguće s obzirom na pad ekonomske aktivnosti – kaže dr. Novotny, koji ističe da bi pobjednik izbora trebao provesti restrukturiranje u javnom sektoru, povećati efikasnost državnih poduzeća i privatizirati dio tih poduzeća. – Nedovršena je reforma obrazovnog sustava, što nije pitanje samo kurikulumu, nego je to pitanje podizanja kvalitete obrazovanja i troškovne efikasnosti tog sustava, jer prošle godine stotinjak osnovnih škola nije upisalo nijednog učenika. Jed-

nako tako je u bolničkom sustavu. Sjedne strane je neefikasan, a s druge strane će nedostajati kapaciteta za borbu s koronavirusom, za koji ne možemo očekivati da će samo tako nestati – ističe dr. Novotny. Ovaj ekonomist navodi da EU vrlo brzo reagira te bi ovih dana paket mjera “Next Generation” trebao biti usuglašen i Hrvatska bi mogla dobro proći, ali uz uvjet provođenja reformi. – To je nešto će imati implikacije na proračunske politike i proračunske korisnike, ali će imati pozitivne implikacije za zaustavljanje pada i ubrzanje oporavka jer će se veliki dio novca usmjeriti u investicije. Dakle, neće se moći taj novac trošiti za krpanje proračunskih rupa. Bilo koja vlada koja se nakon 5. srpnja uspije formirati, morat će prionuti reformama jer će taj izazov biti postavljen od EU-a. Na strani monetarnih politika, Vlada i HNB otvorile su proces ulaska u Eurosku monetarnu uniju i to će se morati nastaviti – tvrdi dr. Novotny. ●

DR. GUSTE SANTINI O PRVIM POTEZIMA BUDUĆEGA KABINETA:

‘Neka građani jamče apartmanima, a država neka im otplaćuje kredite’

Sad će gospodin Plenković imati mogućnosti da žanje što je posijao.

Nadam se da će se u Saboru, umjesto glasanju, pristupiti odlučivanju i da će svojim odlukama pomoći da se zaustavi zabrinjavajuće stanje u gospodarstvu. Činjenica je da je milijun ljudi osiromašeno i bit će im još teže. Bez ozbiljnog pristupa socijalnim aspektima, stvar bi mogla izbjeci kontroli. Ovi izbori pokazuju da ćemo nastaviti ići u smjeru u kojem smo započeli, a ekonomsku krizu smo dočekali krajnje nespreni. Dobar menadžer prepoznaje se u vremenima oluje, a ne bonace. To nam je dr. Guste Santini kazao sinoć, nakon objave prvih izbornih rezultata. Dodaje da će se izborni pobjednici suočiti s velikim minusom. Bivša je Vlada procijenila ovogodišnji ekonomski pad na 9,4 posto, a u svibnju je industrijska proi-

GORAN MEHKEK / HANZA MEDIA

zvodnja pala više od 12 posto, te ukazuje da njegove procjene govore da će pad biti 20 posto. – Između tih dviju cifri je dramatična razlika u posljedicama jer 9,4 ili 10 posto pada znači malo povećati sirotinju, malo smanjiti gospodarsku aktivnost, znači da neće biti poreza na dobit jer gospodarstvenici neće ostvariti dobit ili će imati mali gubitak. Taj pad se može preživjeti, dok je pad od 20 posto drama s obzirom na posljedice, a toliki ćemo pad imati ne ostvari li turizam 30 posto lanjskih rezultata. Pr-

vo što bi trebao učiniti premijer koji će formirati novu vlast jest sastaviti jednu odgovornu Vladu, koja će odgovorno birati stručnjake i napisati scenarije pada od 9,4 posto, od 20 i od 30 posto koji će pokazati velika proračunska ograničenja i da je subvencioniranje plaća od gotovo šest milijardi kuna samo za to da se ljudi ne pojave na burzi rada bio novac bačen u vjetar – ističe dr. Santini. – Za vlasnike apartmana uz more koji su ih gradili zbog loših odluka što su ih donijeli jer je država forsirala turizam, formirao bih fond u kojem će građani jamčiti apartmanima, a država će preuzeti njihove obveze prema bankama i plaćati im anuitete sve dok ne budu mogli raditi i nastaviti vraćati dugove – kaže dr. Santini i dodaje da nam je potreban snažan domaći trgovački lanac koji će nuditi hrvatske poljoprivredne i prehrambene proizvode. ●